

Ulkosuomalaisstrategian laatiminen: hanketyöryhmän 6. kokous 5.11.2021 klo 9—10.30

Osallistajat:

SM: Marja Avonius (pj), Tuomo Kurri, Mariana Salgado, Tiia Talvitie, Elsa Korkman
UM: Leena Liukkonen, Johanna Kotkajärvi, Jyrki Nissilä, Sini Paukkunen-Mykkänen
TEM: Pipa Turvanen
OKM: Satu Paasilehto
STM: Sanna Kuorikoski
OM: Heini Huotarinen
Suomi-Seura: Tina Strandberg, Senni Jyrkiäinen
Siirtolaisuusinstituutti: Miika Tervonen

1. Kokouksen avaaminen

Tuomo Kurri avasi kokouksen. Kokous on näillä näkymin viimeinen yhteinen kokous aiheesta. Luonnokset on kierrätetty SM:n hallinnonalalla. Kokouksen jälkeen keskustelua jatketaan pienemmissä kokoonpanoissa ja kirjallisessa muodossa. Kansliapäällikön kokous on 22.11, ministeriryhmän kokous 8.12 ja julkaisutilaisuus alustavasti 15.12.

Kokouksen kalenterikutsuun oli lisätty strategialuonnos, jota kokouksessa katsotaan. Tarkoitus olisi saada seuraavan viikon aikana luonnos viimeistelyyn. Suomi-Seuran hallituksessa luonnosta oli käyty läpi, ja seura toivoi, että koordinoitiin ulkosuomalaisasioissa nimettäisiin mahdollisuuksien mukaan vastuhenkilö.

2. Strategian julkaisu ja esittelytilaisuus

Marja Avonius ja Tiia Talvitie esittelivät strategian julkaisua ja esittelytilaisuutta. Tarkoituksena olisi, että julkaisu toteutettaisiin ulkosuomalaisia osallistavasti. Tämän mahdollistamiseksi strategia julkistettaisiin pari päivää ennen julkaisutilaisuutta, jotta siihen olisi mahdollista tutustua jo etukäteen. Julkaisutilaisuus olisi alustavasti 15.12 klo. 13.00-13.45, ja siihen sisältyisi tulevan ministerin Krista Mikkosen tervehdyspuheenvuoro, minkä lisäksi Marja esittelisi strategiaa, Suomi-Seurasta esimerkiksi Tina kommentoisi ja tämän jälkeen Tiia juontaisi tilaisuutta, jossa myös muut työryhmään kuuluvat voisivat mahdollisuuksien mukaan osallistua kysymysten vastaamiseen. Tilaisuus toteutettaisiin Facebook -livelähetyksenä, ja tilaisuudessa olisi mahdollisuus kysyä Facebookin kautta kirjallisesti kysymyksiä strategiaan liittyen. Tämän virallisen osuuden jälkeen olisi loppukahvittelu työryhmälle. Tilaisuuden teknistä toteutusta suunnitellaan vielä.

Esittelytilaisuudesta keskusteltiin ja ehdotettiin, että kysymyksiä voisi lähettää etukäteen ja tilaisuuden voisi tallentaa, jotta myös eri aikavyöhykkeellä asuvat ulkosuomalaiset voisivat osallistua. Lisäksi keskusteltiin mahdollisuudesta kysyä suomen lisäksi ruotsiksi ja englanniksi. Strategia käännetään ruotsiksi ja englanniksi, mutta vielä ei ole varmaa ehtivätkö käännökset esittelytilaisuuteen. Keskusteltiin myös siitä, voisiko strategian laatimisessa kuulluilta ryhmiltä etukäteen pyytää kysymyksiä esitettäväksi tilaisuuteen: pyritään tähän.

3. Strategialuonnoksen läpikäyminen

Käytiin läpi strategialuonnos ja siihen saadut kirjalliset kommentit. Strategiaan tulee pari visualisointia, jotka eivät vielä ole valmiita. Johdanto on lisätty luonnokseen ja taustoitus koottu yhteen osioon.

Strategisiin tavoitteisiin ja toimiin liittyen keskusteltiin siitä, tulisiko ulkosuomalaisjärjestöistä puhua pikemminkin yhteisönä ja toimijoina, koska kaikki eivät ole varsinaisesti järjestöjä. Keskusteltiin myös mahdollisesta ulkosuomalaisasiamiehen virasta, mutta ministeriön hallintorakenne ei tällaista virkaa mahdollista.

Keskusteltiin tarpeesta kartoittaa ulkosuomalaisten käyttämiä viestintäkanavia. Sovittiin, että Suomi-Seura voi ottaa kartoituksen tekemisen vastuulle ja muokattiin tätä koskevat kirjaukset.

Valtionhallinnon edustajat voivat osallistua kartoituksen tekemiseen. Siirtolaisuusinstituutista oltiin kiinnostuneita tekemään aiheen tiimoilta yhteistyötä Suomi-Seuran kanssa. Todettiin, että on syytä pohtia, olisiko selvittämisessä syytä keskittyä tiettyihin maihin.

STM nosti esiin kirjauksen huomioida ulkosuomalaiset omana ryhmänään sosiaaliturvauudistuksen viestinnässä, mitä ei voida tehdä. Sovittiin alustavasti, että muokataan toimea niin, että ulkosuomalaiset yhtenä viestinnän kohderymänä, mikä vastaa enemmän suunniteltua tiedotusta.

Suomi-Seuran puolesta kysyttiin paluumuuttajille tarkoitettua markkinointiviestinnästä. Kirjaus sisältyy jo muihin TEM:n tiekarttoihin, joten samaa kirjausta on johdonmukaista käyttää myös ulkosuomalaisstrategiassa.

Keskusteltiin kirjauksesta liittyen asioinnin kehittämistarpeiden ja -mahdollisuuksien selvittämiseen. Todettiin, että kirjaus ei sellaisenaan sisällä ajatusta omien asiointikanavien suunnittelusta, ja kirjaus jätettiin muuttamatta. Esimerkiksi aikaeroon, kielitaitoon ja oikean asiointikanavan löytämiseen liittyvät kysymykset voisivat tulla kyseeseen.

UM:n johto keskustelee ensi tiistaina strategialuonnoksesta ja myös passiasiaa koskevista muotoiluista. Mikäli UM:ltä tiistain tapaamisen johdosta tulee muokkaustoiveita, ne toivotaan lähetettävän konkreettisine muokausehdotuksina. Poliisin puolelta on viestitty, että passiasioihin liittyviä päätöksiä ei voida tehdä tämän strategian puitteissa. Suomi-Seura mainitsi, että passin hankinnan sujuvoittamisesta on kysely heiltä paljon.

Keskusteltiin kieleen liittyvistä kirjauksista ja muutosehdotuksista. Asia liittyy suomenruotsalaisten ruotsia äidinkielenään puhuvien sekä saamea puhuvien asemaan. Toisaalta jos käytetty sana vaihdettaisiin äidinkieleksi, ei kirjauksessa huomioitaisi suomea toisena kielenä puhuvia ulkosuomalaisia. Sovittiin, että Marja Avonius, Tiina Strandberg ja Satu Paasilehto jäävät keskustelemaan asiasta ja muokkaavat kohtaa keskusteluiden perusteella. Pohdittiin myös mahdollisuutta tehdä yhteistyötä Tukholma-instituutin kanssa liittyen mahdollisuuteen kartoittaa ruotsia äidinkielenään puhuvien ulkosuomalaisten asemaa, mutta todettiin, ettei tätä ole mahdollista kirjata strategiaan.

Keskusteltiin edustustojen ja muiden toimijoiden erilaisista rooleista ja sovittiin, että UM:n edustustoista olisi oma tekstiosuus, OKM:n tukemista mm. kulttuuri- ja tiedeinstituuteista oma osuus ja muista Suomi-Seuran kautta rahoitettavista toimijoista ja yhteisöistä oma osuus. Tästäkin voidaan keskustella myöhemmin ja UM:ltä saattaa tulla tarkennuksia.

Keskusteltiin Yleisradion merkitykseen liittyvästä ehdotuksesta: todettiin, että strategiaan ei voida lisätä Ylen vastuulle kuuluvaa toimea, mutta viesti ulkosuomalaisten Areenan ohjelmistoihin liittyvistä tarpeista voidaan ja tullaan viemään Ylelle. Lisäksi keskusteltiin erilaisista sanamuodoista liittyen hyvinvoivaan Suomeen ja inklusiivisuuden käsitteen vaikeaselkoisuuteen. Puhuttiin mahdollisuudesta lisätä maininta, että tulevat webinaarit järjestettäisiin Suomi-Seuran kanssa yhdessä. Strategiaan on lisätty maininta UM:n Virtual Finland -hankkeesta, mutta asiasta on liian aikaista laatia toimea. Verotuksen kehittämisen puolelta ei VM:ltä saada toimea.

Keskusteltiin myös mahdollisuudesta saada puolustusministeriö mukaan strategiaan tarkastelemalla ulkosuomalaisten asepalvelun käymistä. Todettiin, että vaikka PLM ei ole mukana työryhmässä aiheesta voidaan välittää heille tieto, että aihe on noussut esiin.

4. Jatkoaskeleet

Marja Avonius totesi aikataulusta, että työryhmän jäsenten katsottava omalta osaltaan strategia läpi seuraavan viikon aikana. Sisällölliset muutokset lähetettävä jo ennen perjantaita, jotta ne ehditään käsitellä ennen luonnoksen lähettämistä KP-kokouksen materiaaleihin. KP-kokouksen jälkeen asiaa käsittelee oikeudellisen kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministerityöryhmä 8.12, jonka jälkeen strategian vahvistaa sisäministeri ja se julkaistaan SM:n julkaisusarjassa. Julkaisupäivä on 13.12 ja esittelytilaisuus 15.12. Olisi hienoa, jos tuolloin työryhmäläiset pääsevät paikalle myös juhlistamaan strategian valmistumista.

Päätettiin kokous.